

BÖLÜM 19

PEDİATRİK DEĞERLENDİRME (SAĞLIKLI YENİDOĞANIN DEĞERLENDİRİLMESİ)

Esra Nur KOCAASLAN MUTLU¹

Giriş

Doğumdan sonraki 24 saat içinde kapsamlı bir değerlendirme ile yapılan ilk muayene, yenidoğanların genel iyilik hallerinin ve normalden sapmaların belirlenmesinde veya tedavi edilmesi gereken tıbbi durumların (örneğin, anomaliler, doğum yaralanmaları, sarılık veya kardiyopulmoner bozukluklar) belirlenmesinde önemlidir (1). Bu değerlendirme, ayrıntılı bir öykü alınmasını ve eksiksiz muayeneyi içermelidir. Tüm yenidoğanların ilk sistemik vücut muayenesi, bebeğin ekstrauterin yaşama uyum sağlaması için gerekli müdahaleler tamamlandıktan sonra, doğumdan sonraki 1 saat içinde, doğum odasında bebekler için ayrılan canlandırma ve müdahale masasında yapılmalıdır. Doğumdan sonraki 24-72 saat içinde ikinci bir muayene yapılmalıdır (2).

Yenidoğanın Tanımı ve Sınıflandırılması

Yenidoğan dönemi (neonatal dönem) doğumdan sonraki ilk 28 günü kapsamaktadır. Neonatal dönemin ilk 7 günü erken neonatal dönem, 8 ile 28. günler arası ise geç neonatal dönem olarak adlandırılmaktadır (1).

Yenidoğanlar gestasyon yaşına, intrauterin büyüme gelişme eğrilerine ve doğum ağırlıklarına göre sınıflandırılmaktadır.

¹ Dr., Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, enurkocaaslan@trakya.edu.tr, ORCID iD 0000-0002-7890-7302

KAYNAKÇA

1. American Academy of Pediatrics, American College of Obstetricians and Gynecologists. Care of the Newborn. In: Riley LE, Stark AR (eds.) Guidelines for Perinatal Care. 8th ed. Elk Grove Village, IL; 2017. p.347.
2. McKee-Garrett TM. Overview of the routine management of the healthy newborn infant. Up To Date. Abrams SA, Armsby C (Eds.) 2023 (13.07.2023 tarihinde <https://www.uptodate.com/contents/overview-of-the-routine-management-of-the-healthy-newborn-infant> adresinden ulaşılmıştır).
3. American College of Obstetricians and Gynecologists. ACOG Committee Opinion. Medically Indicated Late-Preterm and Early-Term Deliveries. Obstetrics and Gynecology. 2021; 138(1): e-35-e38.
4. Mutlu B, Erkut Z. Yenidoğanın Değerlendirilmesi ve Bakımı. In: Köse S (ed.) Anne ve Çocuk Sağlığı. 2nd ed. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık; 2020:489-541.
5. Quinn JA, Munoz FM, Gonik B, et al. Preterm birth: Case definition & guidelines for data collection, analysis, and presentation of immunisation safety data. Vaccine. 2016;34(49):6047-56.
6. Eichenwald EC, Stark AR. Management and outcomes of very low birth weight. New England Journal of Medicine; 2008; 358(16): 1700-1711.
7. Amantai, M. Çok düşük doğum ağırlıklı bebekler halk sağlığı sorunudur. Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi; 2021; 4(2), 52-63.
8. Altunhan H, Yılmaz FH. Yenidoğanın değerlendirilmesi ve yenidoğan taramaları. Türkiye Klinikleri J Fam Med-Special Topics; 2018; 9(1): 28-32.
9. Aziz K, Lee HC, Escobedo MB, Hoover AV, et al. Part 5: neonatal resuscitation: 2020 American Heart Association guidelines for cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care. Circulation, 2020;142(16_Suppl_2), S524-S550.
10. Perlman JM, Wyllie J, Kattwinkel J, et al. Neonatal Resuscitation Chapter Collaboratoion. Part 7: neonatal resuscitation: 2015 international consensus on cardiopulmonary resuscitation and emergency cardiovascular care science with treatment recommendations. Circulation, 2015; 132(16_suppl_1), S204-S241.
11. Sarıkaya Karabudak S, Ergün S. Pediatri Hemşireliği. In: Conk Z, Başbakkal, Bal Yılmaz H, Bolışık B (Eds.)Yenidoğan Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi. 2018 (p.289-314).
12. Dilli D, Soylu H, Tekin N. Türk Neonatoloji Derneği yenidoğanın hemodinamisi ve yenidoğanlarda hipotansiyona yaklaşım rehberi. Türk Pediatri Arşivi; 2018; 53(Suppl: 1), 65-75.
13. Centers for Disease Control and Prevention. Use of World Health Organization and CDC growth charts for children aged 0-59 months in the United States. Morbidity and Mortality Weekly Report, 59(RR09), 2010;1-15. (13.07.2023 tarihinde <https://www.cdc.gov/mmwr/pdf/rr/rr5909.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
14. World Health Organization. (2009). Birth to 24 months: Boys head circumference-for-age and weight-for-length percentiles. 2019; (13.07.2023 tarihinde https://www.cdc.gov/growthcharts/data/who/GrChrt_Boys_24HdCirc4W_rev90910.pdf adresinden ulaşılmıştır).
15. Tappero EP, Honeyfield ME. Physical assessment of the newborn: A comprehensive approach to the art of physical examination. 6nd ed. NY:Springer Publishing Company. 2018:141-150.

16. Wheeler B. Health promotion of the newborn and family. In: Hockenberry MJ, and Wilson D (eds.) *Wong's Nursing Care of Infants and Children*, 10th ed. St. Louis, MO: Elsevier Mosby; 2015; 253–266.
17. Ball JW, Dains JE, Flynn JA, et al. *Seidel's Guide to Physical Examination*, 8th ed. St. Louis, MO: Elsevier Saunders; 2015; 79–87, 501–543.
18. London ML, Ladevig P, Davidson M, et al. Nursing assessment of the newborn. In: London ML et al. (eds.) *Maternal & Child Nursing Care* 5th ed. Boston, MA: Pearson; 2017; 488–524.
19. Jarvis C. *Physical Examination and Health Assessment*, 7th ed. St. Louis, MO: Elsevier; 2016; 127CE159, 789CE799.
20. Lissauer T. Physical examination of the newborn. In: Martin RJ, Fanaroff AA, Walsh MC (eds.) *Neonatal-Perinatal Medicine: Diseases of the fetus and infant*, 10th ed. Philadelphia, PA: Elsevier Saunders; 2015; 391CE399.
21. Rennie JM. Examination of the newborn. *Rennie and Robertson's Textbook of Neonatology*. 5th ed. London: Elsevier/Churchill Livingstone; 2012. p.247-62.
22. Weston WL, Lane AT, Morelli JG. Skin diseases in newborns. In *Color Textbook of Pediatric Dermatology*. Philadelphia, PA: Mosby; 2007; 381–411.
23. Jones KL, Jones MC, Del Campo M. Minor anomalies: Clues to more serious problems and to the recognition of malformation syndromes. In *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation*, 7th ed. Philadelphia, PA: Saunders; 2013; 895–912.
24. Diehl-Jones W, Askin DF. Hematologic disorders. In: Verklan MT, and Walden M (eds.) *Core Curriculum for Neonatal Intensive Care Nursing*, 4th ed. Philadelphia, PA: Elsevier; 2015; 662–688.
25. Benjamin LT. Birthmarks of medical significance in the neonate. *Seminars in Perinatology*; 2013; 37(1): 16–19.
26. Büyükgönenç L, Törüner E. Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. Gökçe Ofset. Ankara; 2017, s:389.
27. Opie J, Jaufuraully S, Salvadores Fernandez C, et al.. (2023, April). The Future of Neonatal Skull Suture Detection. Association for Computing Machinery (ACM). (13.07.2023 tarihinde https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10169175/1/WISH_CHI2023.pdf adresinden ulaşılmıştır).
28. Gupta BK, Hamming NA, Miller MT. The Eye. In: Fanaroff AA, Martin RJ, Walsh MC (eds.) *Neonatal-Perinatal Medicine: Diseases of the Fetus and Infant*, 8th, Mosby, St Louis; 2006. p.1721.
29. Brody J. Lipsett, Vamsi Reddy, and Kim Steanson. 2022. *Anatomy, Head and Neck, Fontanelles*. StatPearls Publishing, Treasure Island (FL). (13.07.2023 tarihinde <http://europepmc.org/books/NBK542197> adresinden ulaşılmıştır).
30. Cavaliere TA, Sansoucie DA. Assesment of the newborn and infant. In: Kenner C, Lott JW (eds.). *Comprehensive neonatal nursing care*. New York: Springer Publishing Company; 2014 (p.71-112).
31. Seidel HM, et al. 2011. *Mosby's Guide to Physical Examination*, 7th ed. Philadelphia, PA: Mosby Elsevier; 2018; 238–331.
32. Liu RW, Thompson GH. Musculoskeletal disorders in neonates. In: Martin RJ, Fanaroff AA, Walsh MC (eds.) *Neonatal-Perinatal Medicine: Diseases of the Fetus and Infant*, 10th ed. Philadelphia, PA: Elsevier Saunders; 2015; 1776–1783.

33. Arnold J, Deeney VF. Orthopedics. In: Zitelli BJ, McIntire SC, Norwalk AJ (eds.) *Atlas of Pediatric Physical Diagnosis*, 7th ed, Philadelphia, PA: Elsevier;2018; 759–844.
34. Blackburn ST. Respiratory system. In *Maternal, Fetal, & Neonatal Physiology: A Clinical Perspective*, 5th ed. Philadelphia: Elsevier; 2018; 297–346.
35. Al Remeithi S, Wherrett DK. Disorders of sex development. In: Martin RJ, Fanaroff AA, Walsh MC (eds.) *Neonatal-Perinatal Medicine: Diseases of the Fetus and Infant*, 10th ed. Philadelphia, PA: Mosby; 2015; 1516–1551.
36. Parker LA. Genitourinary system. In: Kenner C, Lott J (eds.) *Comprehensive Neonatal Nursing Care*, 5th ed., New York, NY: Springer Publishing; 2014; 472–507.
37. Bae DS, Waters PM. The upper limb. In: Weinstein SL, and Flynn JM (eds.) *Lovell and Winter's Pediatric Orthopedics*, 7th ed. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins; 2014; 895–982.
38. Abdelgawad A, Khalifa R. The Foot. In: Abdelgawad A, Naga O, Abdou M. (eds.) *Pediatric Orthopedics and Sports Medicine*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-48138-4_9.
39. Solve Learning Disabilities. Primitive Reflexes Physical Assessments. 2019 (13.07.2023 tarihinde <https://www.solvelearningdisabilities.com/8-primitive-reflexes-that-every-parent-shouldknow-about/> adresinden ulaşılmıştır)
40. Hubermann L, Boychuck Z, Shevell M, Majnemer A. Age at Referral of Children for Initial Diagnosis of Cerebral Palsy and Rehabilitation Current Practices. *Journal of child neurology*; 2015; 31(3):364-9.
41. Futagi Y, Toribe Y, Suzuki Y. The Grasp Reflex and Moro Reflex in Infants: Hierarchy of Primitive Reflex Responses, Hindawi Publishing Corporation *International Journal of Pediatrics*; 2012; 1-11.